

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет гідрометеорології і екології
Кафедра екологічного права і контролю

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЗАПОВІДНОЇ СПРАВИ

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	10 Природничі науки
Спеціальність:	101 «Екологія»
Спеціалізації:	
Освітньо-професійні програми:	Екологія та охорона навколишнього середовища
Семестр, рік навчання:	2 семестр, 1 рік навчання
Статус дисципліни	Обов'язкова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Мова викладання:	Українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	Олексій Анатолійович БУРГАЗ, к.геогр.н., доцент, завідувач кафедрою екологічного права і контролю
Контактна інформація:	kafedraepik@onu.edu.ua
Робоче місце:	Львівська, 15, кафедра екологічного права і контролю (ауд. 409)
Консультації:	Онлайн-консультації за потребою кожний робочий день з 15.00 до 17.00 kafedraepik@onu.edu.ua
Передреквізити:	Підготовка з фахових дисциплін на рівні вищої освіти «бакалавр», виконання кваліфікаційної роботи магістр (КП за темою КРМ)
Постреквізити:	Виробнича практика, виконання КРМ

Мета навчальної дисципліни:	Мета курсу полягає в ознайомлення студентів з практичними проблемами охорони та відтворення природних екосистем шляхом створення та розширення природно-заповідного фонду, державною політикою в галузі розвитку заповідної справи та основними напрямками цього розвитку, класифікацією природоохоронних територій на Україні, основними принципами збереження біологічного різноманіття та збереження генофонду та ценофонду, правовими основами організації, охорони, ефективного використання природно-заповідного фонду України, відтворення його природних комплексів та об'єктів, розбудови екологічної мережі тощо.
Завдання навчальної дисципліни:	Оволодіння студентами базовими знаннями та вміннями щодо: - правових, наукових та екологічних засад функціонування природно-заповідного фонду; - методів організації та ведення наукових досліджень у заповідниках, національних парках та інших об'єктах ПЗФ; - механізмів управління, моніторингу та господарського використання природоохоронних територій.
Очікувані результати навчання:	<i>знати:</i> основні напрямки державної політики в галузі розвитку заповідної справи, класифікацію природно-заповідного фонду і особливості окремих категорій ПЗФ, порядок створення та оголошення об'єктів ПЗФ, принципи управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду, відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд. <i>вміти:</i> здійснювати аналіз стану природних ресурсів, застосовувати на практиці вимоги екологічних законів та міжнародних угод, вміти застосовувати на практиці теоретичні основи екологічного управління.
Зміст навчальної дисципліни:	Змістовий модуль Теорія заповідної справи Тема 1. Класифікація об'єктів ПЗФ за різними ознаками. ПР №1 Загальна характеристика природно-заповідного фонду адміністративного або природного району Тема 2. Режим територій та об'єктів ПЗФ. Тема 3. Порядок створення і оголошення об'єктів ПЗФ. ПР №2 Розрахунок загальних показників оцінки природно-заповідного фонду

	Змістовий модуль «Практичні аспекти заповідної справи». Тема 4. Практика відтворення природних екосистем ПР №3 Розрахунок та проектування охоронних зон природних територій особливої охорони Тема 5. Практика збереження біорізноманіття. ПР №4 Компенсація за добування (збирання) та шкоду, заподіяну видам тварин і рослин, занесеним до Червоної книги України Тема 6. Природні комплекси України, їх представленість в ПЗФ. Тема 7. Міжнародна діяльність в галузі заповідної справи ПР №5 Обчислювання розміру відшкодування шкоди, заподіяної порушенням природоохоронного законодавства у межах територій та об'єктів ПЗФ України
Методи навчання:	Лекції, пояснення, дискусії; виконання практичних робіт, захист практичних робіт.
Рекомендована література:	Основна 1. Бургаз О.А., Грудєв П.Х., Кур'янова С.О. Заповідна справа: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2022. 150 с. 2. Іщук Л.П. Природно-заповідна справа. Навчальний посібник. Біла Церква. 2021. 259 с. 3. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа. Підручник. Тернопіль: Навчальна книга. 2024. 392 с. 4. Мудрак О.В., Мудрак Г.В. Заповідна справа. Навчальний посібник. Київ: Олді плюс. 2020. 640 с. Додаткова 1. Бургаз О.А., Бургаз М.І., Кротов С.А. Любительське рибальство як напрямок розвитку рекреаційної діяльності об'єктів природно-заповідного фонду України (на прикладі Нижньодністровського національного природного парку). <i>Екологічні науки</i>. 2023. №. 4(49). С. 171-176. 2. Бургаз М.І., Бургаз О.А. Перспективні шляхи вирішення проблеми чужорідних видів іхтіофауни в р. Південний Буг на території НПП «Бузький Гард». <i>Водні біоресурси та аквакультура</i>. 2023. Вип. 2(14). С. 7-18. 3. Бургаз О.А. Олександрівський заказник. Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс]. Редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних

	досліджень НАН України, 2022. URL: https://esu.com.ua/article-76282. 4. Бургаз О.А. Опукський природний заповідник. Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс]. Редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. URL: https://esu.com.ua/article-75606. Електронні інформаційні ресурси http://lib.onu.edu.ua/ - Бібліотека ОНУ імені І.І.Мечникова http://www.ognb.odessa.ua/ - Одеська національна наукова бібліотека http://www.nbuv.gov.ua/ - Бібліотека ім. В.Вернадського http://www.zakon.rada.gov.ua/ - Електронний портал Верховної ради України
Оцінювання:	Поточний контроль: Очна форма: написання змістових модулів з лекційної частини, усне опитування на початку лекції за матеріалом попередньої лекції, оцінювання усних відповідей під час практичних занять. Заочна форма: написання змістових модулів з лекційної частини, оцінювання усних відповідей під час практичних занять. У ході поточного контролю здобувач може отримати максимальну оцінку (100 балів). Разом за змістовий модуль 1 (лекційна та практична частини) може отримати - 40 балів, за змістовий модуль 2 (лекційна та практична частини) – 55 балів. На практичних заняттях за виконання роботи та відповідь – 10 балів на кожному практичному занятті.
ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): Відвідування занять Регуляція пропусків	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова» (polozorg-osvit-process_2022.pdf).
Дедлайни та перескладання	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до

	«Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова (2020 р.) (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozorg-kontrol_2022.pdf)
Політика академічної доброчесності	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf) (onu.edu.ua)
Використання комп'ютерів/ телефонів на занятті	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
Комунікація	Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber/Telegram. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.